

07 Eylül 2016
GÜNLÜDÜR

Sayı : 64272063-610-24057
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7-6979)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : TBMM Başkanlığının 25.07.2016 tarihli ve 43452547-120.07-47514 sayılı yazısı.

İstanbul Milletvekili Sayın Mahmut TANAL'ın tarafıma tevcih ettiği 7/6979 esas numaralı yazılı soru önergesi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği ekte cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Berat ALBAYRAK
Bakan

Ek :7-6979 Esas Numaralı Önerge Cevabı (4 sayfa)

Sorular 1, 2:

- Şanlıurfa ilimizin Birecik ilçesinde doğalgaz hattı mevcut mudur? Şanlıurfa ilimizin hangi ilçeleri doğalgaz hattına sahiptir? Sahip değilse neden bu ilçelere doğalgaz hatları getirilmemiştir? Ne zaman doğalgaz hattı getirilecektir?
- Şanlıurfa ilimizin Birecik ilçesine doğalgaz hatlarının getirilmesi için çalışmalar yapılmaktadır? Şanlıurfa ilçelerine doğalgaz hattı döşenmesinin maliyeti nedir?

Cevaplar 1, 2:

Boru Hatları İle Petrol Taşıma Anonim Şirketi'nin (BOTAŞ) illere doğal gaz iletimi sorumluluğu kapsamında Şanlıurfa iline 2007 yılında gaz arzı sağlanabilir duruma gelinmiştir. Şehirlerde doğal gaz dağıtımını Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan (EPDK) lisans alan dağıtım şirketlerinin sorumluluğunda olup, şehir içi doğal gaz dağıtım ve satış faaliyetleri kapsamında, EPDK tarafından Şanlıurfa, Siverek, Suruç, Karaköprü ve Onbirsan'dan oluşan dağıtım bölgesi için 04.05.2006 tarihinden itibaren Aksa Şanlıurfa Doğal Gaz Dağıtım Şirketine 30 yıl süre ile dağıtım lisansı verilmiştir.

Doğal gazın ülke genelinde yaygınlaştırılması hedefi doğrultusunda, mevcut doğal gaz dağıtım bölgeleri lisans kapsamı dışında kalan, merkez nüfusu 10.000'in üzerindeki ilçelere doğal gaz ulaştırılmasını sağlamak amacıyla yapılacak yatırımlara ilişkin usul ve esasları belirlemek üzere 2013/4347, 2014/5801 ve 2015/8064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları yürürlüğe girmiş olup başvuru süresi 30.11.2015 tarihinde sona ermiştir. Bu süre zarfında doğal gaz dağıtım lisansları kapsamı dışında bulunan Şanlıurfa ilçelerinden BOTAŞ'a herhangi bir başvuruda bulunulmamıştır.

Bununla birlikte, organize sanayi bölgelerindeki (OSB) işletmelerin ihtiyacı olan doğal gazı temin etmek için usul ve esasları belirlemek üzere yürürlüğe giren 2013/5726 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı kapsamında, Şanlıurfa ili Viranşehir OSB doğal gaz temini için BOTAŞ'a müracaat etmiş olup bu kapsamda ihalesine çıkılan "Viranşehir OSB DGBH Arazi-Etüt, Harita ve Kamulaştırma/Mühendislik İş'i" sözleşmesi 29.04.2016 tarihinde imzalanmıştır. Söz konusu mühendislik işlerinin tamamlanmasını müteakip yapım işi ihalesinin gerçekleştirilmesi ve 2018 yılı itibarıyla Viranşehir OSB'ye doğal gaz arzı sağlanması planlanmaktadır.

Birecik ilçesinin bir dağıtım bölgesi içerisinde yer almaması nedeniyle, bahse konu ilçedeki doğal gaz tüketicilerine gaz arzı sağlanabilmesi için öncelikle, EPDK'dan Birecik ilçesi için dağıtım lisansı alacak dağıtım şirketinin belli olması ve ilçedeki tüketicilerin doğalgaz talebi doğrultusunda yapılacak dağıtım ve mahalli gaz boru hattı şebekesi ile doğalgazın ilçeye naklini sağlayacak olan iletim bağlantı hattı ve RM/A istasyonunun, söz konusu lisans sahibi dağıtım şirketi tarafından yapılması gerekmektedir.

Soru3:

Ülkemiz hangi ülkelerden doğalgaz temini sağlamaktadır?

Cevap 3:

Ülkemize boru hatları vasıtasıyla temin edilen doğal gaz, Rusya Federasyonu, Azerbaycan ve İran'dan ithal edilmektedir. Ayrıca BOTAŞ tarafından uzun dönemli LNG alım satım anlaşmaları ile Cezayir ve Nijerya'dan LNG ithal edilmekte, bunun yanı sıra doğal gaz arz güvenliğinin sağlanmasını teminen uluslararası piyasada faaliyet gösteren çeşitli ülkelerden ve firmalardan da spot LNG temin edilmektedir. BOTAŞ'ın yanı sıra 7 özel sektör firması tarafından da boru hatları vasıtası ile Rusya Federasyonu'ndan Türkiye'ye doğal gaz ithalatı gerçekleştirilmektedir.

Soru 4:

Yerli doğalgaz üretimimiz mevcut mudur? Mevcutsa hangi şehirlerimizde ve nerelerde mevcuttur? Bu konuda Bakanlığınızca hangi çalışmalar yapılmaktadır?

Cevap 4:

Doğal gaz arama ve üretim faaliyetleri 6491 sayılı Türk Petrol Kanununa göre Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından verilen arama ve işletme ruhsatları kapsamında gerçekleştirilmektedir.

Ülkemizde, Güney Doğu Anadolu, Trakya ve Batı Karadeniz bölgelerinde üretilen doğal gaz, üretim bölgelerinde bulunan sınai ve ticari kuruluşlara, dağıtım şirketlerine, ithalatçı şirketlere, toptan satış şirketlerine ve kuyu başından sıkıştırılmış doğal gaz lisansı sahibi şirketlere sunulmaktadır. 2015 yılı itibarıyla üretim şirketlerince 381 milyon Sm³ doğal gaz üretimi gerçekleştirilmiştir. Doğal gaz üretiminin gerçekleştirildiği sahalara bakıldığında, Tekirdağ ili içerisinde yer alan sahalarda yapıldığı görülmektedir. Ardından Kırklareli ve Düzce gelmektedir.

Sorular 5, 7, 8:

- Olası bir doğalgaz sorunu için Bakanlığınızca alınan önlemler nelerdir?
- Ülkemizde doğalgaz depolama merkezi/yeri var mıdır? Varsa hangi illerimizdedir? Depolama kapasitesi ne kadardır? Depolama yeri yoksa neden yapılmamaktadır? Ya da yapılması düşünülmekte midir?
- Yeşil kartı olan, madden zor durumda olan vatandaşlarımıza belli bir limite kadar ücretsiz doğalgaz kullanım hakkı verme yönünde çalışmalarınız mevcut mudur?

Cevaplar 5, 7, 8:

BOTAŞ, doğal gazın kesintisiz bir şekilde tüketicilere ulaştırılması amacıyla bir taraftan doğal gaz iletim ve depolama altyapısının geliştirilmesi ve iletim sistemine ilave giriş noktalarının sağlanması diğer taraftan doğal gaz arz güvenliği kapsamında kaynak ve güzergah çeşitliliği sağlanması hususunda gerekli tüm tedbirleri almaktadır. Bu kapsamda olası bir doğal gaz sıkıntısına karşı doğal gaz yer altı depolarından kış döneminde tam kapasite ile faydalanılması amacıyla yaz aylarında azami miktarda doğal gaz depolanmakta, LNG terminallerinden de iletim sistemine azami miktarda doğal gaz girişi sağlanmasını teminen uluslararası spot LNG piyasasında faaliyet gösteren firmalardan spot LNG ithalatı yapılmakta ve uzun dönemli LNG alım programı buna göre düzenlenmektedir. Ayrıca uzun vadede arz güvenliği ve kaynak çeşitlendirilmesini teminen uluslararası piyasada faaliyet gösteren firmalar ile uzun dönemli sözleşmelerle LNG ithalatına yönelik görüşmeler de yürütülmektedir. Bunların yanı sıra yer altı depolama tesisleri ile LNG terminallerinin kapasitelerinin artırılmasına ve yüzen LNG tesisleri projesinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmakta, özel sektöre ait kara ve yüzen LNG terminallerinden hizmet alımı yapılmaktadır.

Ülkemizde hâlihazırda faaliyet gösteren, Kuzey Marmara ve Değirmenköy Gaz Sahalarını içeren Silivri Doğal Gaz Depolama Tesisi mevcut olup tesisin depolama kapasitesi 2.66 Milyar m³tür.

Ayrıca, ülkemizde 2 adet LNG tesisi bulunmakta olup, BOTAŞ'ın işlettiği Marmara Ereğlisi LNG Terminali'nde her biri 85.000 m³ hacminde 3 adet LNG depolama tankı ve özel sektöre ait İzmir/Aliağa'da kurulu EGEGAZ LNG Terminali'nde ise her biri 140.000 m³ kapasitede iki adet LNG depolama tankı bulunmaktadır. Bu kapsamda Marmara Ereğlisi LNG Terminali'nde yaklaşık 165 milyon Sm³ doğal gaz eşdeğeri LNG ve EGEGAZ LNG Terminali'nde ise yaklaşık 180 milyon Sm³ doğal gaz eşdeğeri LNG'nin depolanması imkanı bulunmaktadır.

Bunun yanı sıra, BOTAŞ tarafından Tuz Gölü'nün yaklaşık 40 km. güneyinde, Aksaray İli, Sultanhanı Beldesi yakınlarında Tuz Gölü Doğal Gaz Yeraltı Depolama Projesi'nin yapım çalışmaları devam etmektedir. Proje kapsamında çözeltme yöntemi ile 6'şarlı 2 grup halinde 12 adet depo oluşturulacaktır. Toplam işletme gazı kapasitesi yaklaşık 1 milyar m³ olarak tasarlanan tesisin ilk 6 depodan oluşan birinci fazı 2017 yılında (500 milyon m³ çalışma gazı kapasiteli), ikinci 6 depodan oluşan ikinci fazın ise 2020 yılında devreye alınması planlanmaktadır. Tüm bu depolama tesislerinde mevcut kapasitelerin artırılması yönünde çalışmalar devam etmektedir.

Soru 6:

Yerli ve yenilenebilir enerji için Bakanlığınızca hangi çalışmalar yürütülmektedir?

Cevap 6:

Yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesi ve enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik politikaların ve stratejilerin belirlenmesine yönelik çalışmalarda bulunmak üzere Bakanlığımız ana hizmet birimi olan Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğü faaliyetlerini sürdürmektedir.

Yenilenebilir Enerji Genel Müdürlüğünün görevlerinden bazıları şunlardır:

- Ülkenin hidrolik, rüzgâr, jeotermal, güneş, biyokütle ve diğer yenilenebilir enerji kaynakları öncelikli olmak üzere tüm enerji kaynaklarının tespiti ve değerlendirilmesine yönelik ölçümler yapmak, fizibilite ve örnek uygulama projeleri hazırlamak; araştırma kurumları, yerel yönetimler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yaparak pilot sistemler geliştirmek, tanıtım ve danışmanlık faaliyetleri yürütmek,
- Yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği alanlarındaki çalışmaları ve gelişmeleri izlemek ve değerlendirmek, ülkenin ihtiyaç ve şartlarına uygun olarak araştırma ve geliştirme hedef ve önceliklerini belirlemek, bu doğrultuda araştırma ve geliştirme çalışmaları yapmak, yaptırmak, çalışma sonuçlarını ekonomik analizleri ile birlikte kamuoyuna sunmak,
- Yenilenebilir enerji kaynaklarının değerlendirilmesine ve enerji verimliliğinin artırılmasına yönelik projeksiyonlar ve öneriler geliştirmek.

Söz konusu görevler kapsamında:

- Biyokütle ve Kömür Karışımlarından Sıvı Yakıt Üretimi -TRİJEN Projesi,
  - Milli Rüzgar Enerji Sistemleri Geliştirilmesi ve Prototip Türbin Üretimi (MİLRES) Projesi,
  - Milli Güneş Enerjisi Santrali Geliştirilmesi (MİLGES) Projesi,
  - Hidroelektrik Santral Bileşenlerinin Yerli Olarak Tasarımı ve Üretimi (MİLHES) Projesi
- gibi birçok proje geliştirilmiş olup paydaş kurum ve kuruluşlarla çalışmalar yürütülmektedir.

Bakanlığımızın strateji ve politikaları; enerji arz güvenliği, alternatif enerji kaynakları, kaynak çeşitliliği, yerli kaynakların ekonomiye kazandırılması, sürdürülebilirlik, enerji piyasalarında serbestleşme ve enerji verimliliği temellerine dayanmaktadır. Bu perspektif içerisinde, yerli ve yenilenebilir enerji kaynaklarımızdan öncelikle ve azami miktarda yararlanma konusuna özel bir vurgu yapılmıştır.

Elektrik Enerjisi Arz Güvenliği Strateji Belgesine göre yenilenebilir kaynakların elektrik enerjisi üretimi içindeki payının 2023 yılında en az %30 düzeyinde olmasının sağlanması hedeflenmektedir.

Ayrıca yenilenebilir enerji kaynaklarının üretime dönüştürülmesine yönelik yapılan mevzuat çalışmaları neticesinde aşağıda belirtilen destek ve teşvik mekanizmaları oluşturulmuştur.

1. YEK Destekleme Mekanizması (YEKDEM)

31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girecek olan YEK Destekleme Mekanizmasına tabi üretim lisansı sahipleri için 5346 sayılı Kanuna ekli I sayılı Cetvelde yer alan fiyatlar, on yıl süreyle uygulanır.

YEKDEM Kapsamında Destekleme Fiyatları (I sayılı Cetvel)	
Yenilenebilir Enerji Kaynağına Dayalı Üretim Tesis Tipi	Uygulanacak Fiyatlar (ABD Doları cent/ kWh)
a. Hidroelektrik üretim tesisi	7,3
b. Rüzgar enerjisine dayalı üretim tesisi	7,3
c. Jeotermal enerjisine dayalı üretim tesisi	10,5
d. Biyokütleyle dayalı üretim tesisi (çöp gazı dahil)	13,3
e. Güneş enerjisine dayalı üretim tesisi	13,3

2. Muafiyetli Üretim

Kurulu gücü azami bir megavatlık yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik enerjisi üreten gerçek ve tüzel kişiler; ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri elektrik enerjisini dağıtım sistemine vermeleri halinde, I sayılı Cetveldeki fiyatlardan on yıl süre ile faydalanabilir. Bu kapsamda dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisinin perakende satış lisansına haiz ilgili dağıtım şirketi tarafından satın alınması zorunludur. İlgili şirketlerin bu madde gereğince satın aldıkları elektrik enerjisi, söz konusu dağıtım şirketlerince YEK Destekleme Mekanizması kapsamında üretilmiş ve sisteme verilmiş kabul edilir.

Bakanlar Kurulu, rekabetin gelişmesi, iletim ve dağıtım sistemlerinin teknik yeterliliği ve arz güvenliğinin temini ilkeleri çerçevesinde, lisanssız faaliyet yapabilecek yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinin kurulu güç üst sınırını kaynak bazında beş katına kadar artırmaya yetkilidir.

3. Yerli Ürün Kullanımı

31/12/2020 tarihine kadar işletmeye girecek olan yenilenebilir enerji kaynaklarına dayalı üretim tesislerinde kullanılan mekanik ve/veya elektro-mekanik aksamın yurt içinde imal edilmiş olması halinde; bu tesislerde üretilerek iletim veya dağıtım sistemine verilen elektrik enerjisi için, I sayılı Cetvelde belirtilen fiyatlara, üretim tesisinin işletmeye giriş tarihinden itibaren beş yıl süreyle; 5346 sayılı Kanuna ekli II sayılı Cetvelde belirtilen fiyatlar ilave edilir. Buna göre YEKDEM kapsamında kullanılan aksamların tamamının yerli olması durumunda en yüksek fiyatlar tabloda verilmiştir.

Üretim Tesislerine Uygulanacak Yerli Katkı İlave Fiyatları	
Yenilenebilir Enerji Kaynağına Dayalı Üretim Tesis Tipi	Uygulanacak En Yüksek Fiyatlar (ABD Doları cent/ kWh)
a. Hidroelektrik Üretim Tesis	9,6
b. Rüzgar enerjisine dayalı üretim tesisi	11
c. Fotovoltaik Güneş Enerjisine dayalı Üretim Tesis	19,5
d. Yoğunlaştırılmış güneş enerjisine dayalı üretim tesisi	22,5
e. Biyokütleyle Dayalı üretim tesisi (çöp gazı dahil)	18,9
f. Jeotermal enerjisine dayalı üretim tesisi	13,2